

Střední škola, Základní škola a Mateřská škola Šumperk, Hanácká 3
Odloučené pracoviště MŠ Třebízského 1
787 01 Šumperk, tel.: 583 216 462

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
pro předškolní vzdělávání
vytvořen podle RVP PV

Číslo jednací: 80/2021 ze dne 26.8.2021

OBSAH

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ŠKOLY	4
2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	5
3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ	7
3.1 Věcné podmínky	7
3.2 Životospráva	8
3.3 Psychosociální podmínky	8
3.4 Organizace	9
3.5 Řízení MŠ	10
3.6 Personální podmínky	10
3.7 Spoluúčast rodičů	10
3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, dětí nadaných a dětí dvouletých	11
3.9 Systém péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními	11
3.10 Pravidla pro vypracování individuálního vzdělávacího plánu	12
4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ	13
4.1 Speciálně pedagogická péče	14
4.2 Vzdělávání dětí nadaných	17
4.3 Vzdělávání dětí dvouletých	17
4.4 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka	17
4.5. Distanční výuka	18
5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	19
5.1 Děti se zrakovým postižením	19
5.2 Děti s narušením komunikačních schopností	20
5.3 Děti se sluchovým postižením	20
5.4 Děti s mentálním postižením	20
5.5 Děti s tělesným postižením či zdravotně oslabené	21
5.6 Děti s autismem	21
5.7 Děti s kombinovaným postižením	21
6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH	22
7. EVALUACE	55
7.1 Vyhodnocování denních činností dětí	55
7.2 Týdenní zhodnocení výchovně vzdělávací činnosti	55
7.3 Měsíční zhodnocení integrovaného bloku	55
7.4 Měsíční zhodnocení individuálního logopedického plánu	56
7.5 Měsíční hodnocení výchovně vzdělávacího procesu a kvality podmínek vzdělávání	56
7.6 Čtvrtletní hodnocení výchovně vzdělávacího procesu a kvalit podmínek vzdělávání	56

7.7 Hodnocení rozvoje dítěte	56
7.8 Hospitace	56
7.9 Roční evaluace	56
7.10 Hodnocení dítěte pro potřeby ŠPZ, městských úřadů, okresního soudu, policie	57
7.11 Evaluační dotazník pro rodiče.....	57
7.12 Evaluační dotazník pro pedagogy	57

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ŠKOLY

Název vzdělávacího programu:

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání č.j. 80/2021

Předkladatel:

Název školy: Střední škola, Základní škola a Mateřská škola Šumperk
Adresa školy: Střední škola, Základní škola a Mateřská škola Šumperk
Hanácká 3, 787 01 Šumperk
Odloučené pracoviště:
Mateřská škola, Třebízského 1, 787 01 Šumperk
Ředitelka školy: Mgr. Dagmar Skoumalová
Zástupkyně ředitelky: Pavlína Kochwasserová
Kontakty: tel.: 583 213 166, 583 216 462
e-mail: zssumperk@seznam.cz
www. zssumperk.cz

Zřizovatel:

Název: Olomoucký kraj
Adresa: Jeremenkova 40a, Olomouc
Kontakt: 585 508 856
IČO: 60609460

Zpracovatel ŠVP:

Kolektiv učitelek mateřské školy

Platnost dokumentu:

Datum: od 1. 9. 2021

.....
Mgr. Dagmar Skoumalová
Ředitelka školy

.....
razítko školy

2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Mateřská škola je součástí SŠ, ZŠ a MŠ Šumperk, je odloučeným pracovištěm. Zřizovatelem školy je Olomoucký kraj. Škola je zřízená podle §16, odst. 9 ŠZ.

Předmětem činnosti mateřské školy je výchova, vzdělávání a speciálně pedagogická péče o děti předškolního věku se speciálními vzdělávacími potřebami dle platných zákonů a dalších navazujících dokumentů MŠMT ČR. Cílovou skupinou jsou děti s vadami řeči, sluchu nebo zraku, tělesným postižením nebo zdravotním znevýhodněním, mentální retardací, pervazivní vývojovou poruchou, děti nadané či děti ve věku od dvou do tří let. V oblasti speciální péče je předmětem činnosti školy reedukace, kompenzace, rehabilitace, relaxace a rekreace. Dále probíhá vstupní, průběžná i výstupní diagnostika dětí.

Počet dětí ve třídách je přizpůsoben individuální práci učitele s dítětem a vychází z vyhlášky č. 27/2016 Sb. Působení asistenta ve třídách vychází z doporučení školského poradenského zařízení a je vždy v souladu s předcházejícím souhlasným vyjádřením Krajského úřadu Olomouckého kraje.

Kapacita mateřské školy je 60 dětí. Rozdělení dětí do 7 tříd je realizováno následovně: do tříd MŠ 1 a MŠ 2 jsou přijímány děti s vadami řeči, zraku, sluchu, do MŠ 3 děti s kombinovanými vadami. Třída MŠ 4 je určena pro děti s odloženou školní docházkou, MŠ 5 pro děti s povinnou předškolní docházkou. Dětem s poruchami autistického spektra jsou určeny třídy MŠ 6 a MŠ 7.

V mateřské škole pracuje 11 učitelek a 5 provozních zaměstnanců. Dále jsou zde 4 asistenti pedagoga. Počet pedagogů a asistentů pedagoga se odvíjí od aktuálního počtu dětí a stupně jejich podpůrných opatření. Všichni učitelé MŠ jsou speciální pedagogové, absolventi vysokoškolského studia, obor speciální pedagogika.

Mateřská škola se nachází v klidné části města Šumperka, obklopená městským parkem a vlastní rozlehlou zahradou. V blízkosti jsou zastávky městské autobusové dopravy a autobusové a vlakové nádraží Šumperk, což umožňuje dobrou dostupnost také pro děti z blízkých i vzdálenějších obcí.

Budova je majetkem města Šumperka a původně sloužila jako mateřská škola a jesle. Drobnými stavebními úpravami se docílilo přebudování místností. MŠ nabízí i možnost týdenního pobytu dětí na internátě, jehož prostory jsou umístěny také v budově. Součástí zázemí mateřské školy jsou pracovní uzpůsobené pro individuální logopedickou a pleopticko-ortoptickou práci.

Tělovýchovné činnosti a aktivity probíhají venku na hřišti nebo v upravené třídě, která umožňuje sportovní využití.

Školní jídelna – výdejna stravy má samostatný prostor, který byl postupně zrekonstruován a je vybaven konvektomatem, nerezovými pulty a splňuje všechny hygienické požadavky na provoz. Strava je dovážena ze Školní jídelny při VOŠ a SPŠ Generála Krátkého 1, Šumperk.

Naše MŠ spolupracuje s dalšími subjekty, například:

- Pedagogicko-psychologická poradna Šumperk
- Speciálně pedagogická centra Olomouckého kraje
- kmenová ZŠ (společné akce) i další ZŠ v Šumperku
- oční centrum OTTLENS Šumperk
- Městská knihovna TGM v Šumperku
- Střední odborná škola v Šumperku – horolezecká stěna, exkurze atd.
- Střední škola sociální péče a služeb Zábřeh
- Nautis Praha
- p. Mösnerová - cannisterapie
- dopravní hřiště Mohelnice
- Dětský Klíč Šumperk, o.p.s.
- Vlastivědné muzeum Šumperk
- dům kultury, divadlo a kino Šumperk
- p. Moťka – autobusová doprava
- Základní a střední škola Pomněnka, o.p.s.

3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

3.1 Věcné podmínky

- ve všech třídách je standardní vybavení určené pro děti předškolního věku
- s ohledem na vzdělávací potřeby dětí jsou prostory tříd dále vybaveny např. relaxačním koutkem, plochami pro vizualizaci strukturovaného programu apod.
- hračky jsou dětem volně přístupné, uložené v boxech, skříních a policích
- nevýhodou MŠ jsou průchozí prostory některých tříd a umístění jídelny v patře budovy
- prostor určený k odpolednímu odpočinku dětí je vybaven trvale umístěnými samostatnými postýlkami
- k dispozici jsou rehabilitační a kompenzační pomůcky dle potřeb jednotlivých dětí, např. Pichtův psací stroj, textilní prostorová písma, PC a tablety, sedačky Aris, rehabilitační míče různých velikostí i tvarů, nášlapné kameny, rehabilitační fazole, balanční podložky apod.
- logopedické pracovny jsou vybaveny tak, aby umožňovaly kvalitní individuální práci s dítětem (nízký stůl, logopedické zrcadlo, rotavibrátor, logopedické sondy, logopedický diagnostický materiál apod.)
- pro pohybové aktivity dětí slouží tělocvična a venkovní prostor školní zahrady
- chodby a prostory MŠ jsou průběžně zdobeny výtvarnými pracemi dětí
- školní zahrada je řádně oplocena a zabezpečena

Nachází se na ní několik vzrostlých stromů, které poskytují v letních měsících stín. Na zahradě je i malý kopeček, který děti využívají v zimních měsících na sáňkování. Zahrada je vybavena krytými pískovišti, plastovými a dřevěnými zahradními hracími prvky a houpadly. Chodničky děti využívají k jízdě na odrážedlech a koloběžkách. Školní zahrada není přístupná veřejnosti. Drobné hračky na zahradu (míče, věci na pískoviště aj.) jsou uloženy v uzamčeném skladu hraček. Celkově zahrada poskytuje dostatek prostoru pro pohybové aktivity dětí.

Zahrada je využívána i k pořádání společných akcí všech tříd MŠ, akcí s rodiči i s kmenovou ZŠ. Zahrada je k dispozici také pro volnočasové aktivity dětí na internátě.

Součástí zahrady je i malá zeleninová zahrádka, o kterou se starají děti z MŠ. Postupně by měla být školní zahrada obohacena o nové herní prvky a altán, který by sloužil k relaxaci i k venkovním vzdělávacím činnostem.

3.2 Životospráva

Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava, je zachována vhodná skladba jídelníčku a dodržována zdravá technologie přípravy pokrmů a nápojů. Pitný režim je k dispozici v průběhu celého dne.

Děti nejsou do jídla nuceny, ale snažíme se, aby jídlo alespoň ochutnalo. Děti mají možnost říct si o velikost porce a požádat si o přídavek. Jsou vedeny k samostatnosti při stolování - nosí si nádobí, přinášejí si jídlo a odnášejí si použité nádobí.

Pravidelný denní rytmus je současně i dostatečně flexibilní, aby umožňoval přizpůsobovat se individuálním potřebám dětí a aktuální situaci ve třídách. Dle možností (počasí, denní program, individuální potřeby dětí) jsou děti každý den dostatečně dlouho venku. Odpočinek trvá alespoň půl hodiny denně, poté individuálně dle potřeb dětí.

Pedagogové se sami chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují tak dětem přirozený vzor.

3.3 Psychosociální podmínky

Všichni pedagogové se snaží vytvářet prostředí, které bude v dětech budovat pocit jistoty a bezpečí, budou se v něm cítit uvolněně a spokojeně.

Dítě, společně s rodiči, má možnost se před zahájením docházky seznámit s prostory a prostředím celé MŠ. Je přihlíženo k individuálním adaptačním potřebám každého dítěte (např. postupné upravování délky pobytu dítěte v MŠ). Naším cílem je maximálně možný rozvoj dítěte se speciálními potřebami v závislosti na typu a stupni jeho postižení. Rozhodující pro naše pedagogické působení není fyziologický věk dítěte, ale jeho aktuální psycho-socio-motorická úroveň, na které se nachází. Veškeré nabízené aktivity jsou realizovány tak, aby plně vyhovovaly individuálním potřebám dětí. S ohledem na individuální možnosti dětí využíváme multisenzoriálního přístupu, v rámci každé činnosti podporujeme aktivní přístup ze strany dětí (např. společná tvorba třídních pravidel).

Vytváříme vztahy založené na vzájemné ohleduplnosti, pomoci a toleranci, čímž se snažíme preventivně působit proti výskytu sociálně patologických jevů u dětí (viz Minimální preventivní program sociálně patologických jevů v MŠ, který je součástí Třídního vzdělávacího programu jednotlivých tříd).

3.4 Organizace

Děti jsou rozděleny do 7 tříd:

- Třídy MŠ 1 - Myšky a MŠ 2 – Motýlci jsou věkově smíšené a jsou určeny pro děti s vadami řeči, zraku, sluchu a poruchami chování.
- Třída MŠ 3 – Žabky je rovněž heterogenní a jsou do ní zařazovány děti s kombinovaným postižením a s různými stupni mentálního a tělesného postižení.
- Třída MŠ 4 - Ježečci – je určena pro děti s odkladem školní docházky
- MŠ 5 - Veverky - je určena pro děti s povinnou předškolní docházkou.
- Třídy MŠ 6 a 7 – Medvíďata navštěvují převážně děti s vývojovými pervazivními poruchami, poruchami autistického spektra.

Organizaci výchovně vzdělávacího procesu zajišťují celodenně speciální pedagogové a asistenti pedagoga.

V rámci dne se střídají řízené a spontánní činnosti, individuální a skupinové činnosti, v závislosti na individuálních potřebách dětí. Vzhledem k některým průchozím třídám jsou odchody dětí do umývár a šaten řešeny vzájemnou domluvou jednotlivých učitelek.

Provoz MŠ je od 6:30 do 16:00 hod. Vchody do budovy jsou celodenně uzamčeny a vstup je umožněn prostřednictvím videotelefonu, který ovládají učitelky jednotlivých tříd. Do 8:00 hod. jsou třídy sloučeny, od 8:00 hod. probíhá v každé třídě speciálně pedagogická výchovně vzdělávací činnost. V odpoledních hodinách jsou třídy MŠ opět sloučeny.

Dopolední svačina je podávána v době 8:30 – 9:30 hod., oběd je podáván 11:30 – 12:30 hod., odpolední svačina bývá připravena od 14:00 hod.

O opravy a údržbu v budově školy se stará školník ve spolupráci s vedením ZŠ a Městským úřadem Šumperk. Veškeré problémy a závady jsou řešeny v nejkratším možném termínu, aby nebyl narušen provoz MŠ.

Provoz MŠ je přerušen v době letních prázdnin na základě projednání se zřizovatelem z důvodu celkového úklidu, plánovaných dílčích rekonstrukcí objektu a čerpání dovolené zaměstnanců. Rodiče jsou vždy včas informováni. Veškeré potřebné informace týkající se organizace a provozu MŠ jsou zákonným zástupcům k dispozici ve Školním řádu.

3.5 Řízení MŠ

Řízení MŠ je postaveno hlavně na osobních kontaktech, vzájemné dohodě a otevřené komunikaci, která probíhá každý den a je vstřícná. Komunikace se zástupkyní ředitelky probíhá denně individuálně nebo v rámci měsíčních metodických sdružení skupinově. Čtvrtletní pedagogické rady probíhají za přítomnosti vedení školy.

Veškeré nenadálé situace v mateřské škole, v provozu mateřské školy i závěry z metodických sdružení řeší zástupkyně ředitelky pro MŠ s ředitelkou školy. Všichni zaměstnanci školy jsou seznámeni se svými právy a povinnostmi, respektují ŠVP PV a jeho cíle, spolupracují mezi sebou a usilují o pozitivní rozvoj školy. MŠ úzce spolupracuje s odborníky poradenských zařízení - PPP a SPC Olomouckého kraje.

3.6 Personální podmínky

Všichni pedagogové mají příslušné speciálně pedagogické vzdělání a dále se individuálně vzdělávají, mají možnost účastnit se seminářů DVPP, které jim pomohou lépe vykonávat speciálně pedagogickou činnost.

Děti se zrakovým znevýhodněním dochází v doprovodu jedné učitelky pravidelně jedenkrát týdně do oční ambulance OTTLENS, kde s nimi kvalifikované zdravotní sestry provádějí oční cvičení.

Dětem je poskytována individuální logopedická péče zajišťovaná speciálními pedagogy – logopedy, kolektivní logopedická péče je poskytována speciálními pedagogy jednotlivých tříd v rámci speciálně pedagogické vzdělávací činnosti.

Pedagogové se zapojují do propagace MŠ – internetové stránky, tabla, letáky, organizace výstav prací dětí atd.

3.7 Spoluúčast rodičů

Rodiče jsou pravidelně informováni o dění v MŠ ústně, na nástěnkách nebo na webových stránkách školy. Na začátku školního roku jsou pořádány třídní schůzky, na kterých jsou rodiče podrobně seznámeni s organizací školního roku a se školním řádem. Dále mají rodiče možnost domluvit si kdykoliv individuální konzultaci s učitelkou.

Rodiče se po dohodě s učitelkou aktivně podílí na spolupráci s lékaři, PPP, SPC a jinými odbornými pracovišti s cílem zajistit co nejvhodnější individuální přístup k výchově a vzdělávání každého dítěte. Rodičům jsou doporučovány metody a postupy práce, které by měli uplatňovat v domácím prostředí pro zajištění jednotného přístupu. Ten završuje úsilí o efektivní rozvoj celé osobnosti dítěte.

Jsme rádi, když se rodiče aktivně zapojí do života mateřské školy, např. formou besed o svém povolání, návštěvou jejich pracoviště, nebo účastí

na akcích pořádaných školou, např. školní besídky, tvoření s rodiči apod. Mohou také přispět na vybavování MŠ jakoukoliv formou sponzorských darů.

Snažíme se s rodiči vést otevřený dialog a budujeme vzájemnou důvěru a respekt. Rodiče mohou vyjádřit své názory v anketách a dotaznících. Všichni zaměstnanci MŠ respektují a chrání soukromí rodičů i dětí.

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, dětí nadaných a dětí dvouletých

Jsme škola zřízená podle §16, odst. 9 ŠZ. Podmínkou pro přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání je souhlasné stanovisko a doporučení příslušného školského poradenského zařízení (PPP, SPC).

3.9 Systém péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je třeba naplňování rámcových cílů a záměrů předškolního vzdělávání přizpůsobovat tak, aby maximálně vyhovovalo dětem, jejich potřebám a individuálním možnostem. Snahou pedagogů je vytváření optimálních podmínek k rozvoji osobnosti každého dítěte.

Při plánování a realizaci vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními je třeba mít na zřeteli fakt, že se děti ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší. Učitelka zahrnuje do svých vzdělávacích plánů širokou škálu podpůrných opatření - pravidla pro použití podpůrných opatření školou a školským zařízením stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb.

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracuje učitel s dalšími odborníky a využívá služby školských poradenských zařízení (dále jen ŠPZ).

Podpůrná opatření prvního a druhého stupně

Na základě doporučení ŠPZ jsou do našeho zařízení přijímány děti s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně.

Podpůrná opatření třetího až pátého stupně se poskytují na základě doporučení školského poradenského zařízení a s informovaným souhlasem zákonného zástupce dítěte.

Podpůrná opatření třetího stupně

Uplatňuje se zde důraz na rozvoj řečové výchovy, grafomotorických dovedností, vizuálně percepčních dovedností, rozvoj zdravotní tělesné výchovy, nácvik sociální komunikace, zrakové stimulace, bazální stimulace,

práce s optickými pomůckami, rozvoj sluchového vnímání a prostorové orientace.

Podpůrná opatření čtvrtého stupně

Uplatňují se zde všechna vhodná opatření uvedená v předchozím stupni, která jsou doplněná např. o prostředky alternativní nebo augmentativní komunikace, český znakový jazyk, Braillovo písmo apod.

Podpůrná opatření pátého stupně

Uplatňují se zde všechna vhodná opatření uvedená v předchozích stupních, předmět speciálně pedagogické péče vychází ze specifík obtíží žáka, je stanoven SPC.

3.10 Pravidla pro vypracování individuálního vzdělávacího plánu

Individuální vzdělávací plán (IVP) je vytvářen, pokud jsou školským poradenským zařízením stanovena podpůrná opatření 3. – 5. stupně a je vytvoření IVP doporučeno školským poradenským zařízením. Do IVP je zařazována speciálně pedagogická a pedagogická intervence, která je podrobněji stanovena v závislosti na stupni podpory, jsou zde popsány metody a formy vzdělávání a činností, které směřují k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí, rozpracovává obsah vzdělávacích okruhů a konkrétní cíle.

O vypracování IVP si musí zažádat zákonný zástupce dítěte a ředitelka školy jej musí povolit. Písemně jej pak vypracovávají učitelky mateřské školy. Zákonní zástupci dítěte jsou s obsahem navrhovaného IVP seznámeni, mohou se k němu vyjádřit a požádat o doplnění, souhlas schvalují svým podpisem. Poté je IVP zasláno k vyjádření školskému poradenskému zařízení. Jeden výtisk IVP dostávají rodiče, druhý výtisk se ukládá do osobní složky dítěte v MŠ. V průběhu roku se IVP vyhodnocuje a dle potřeby doplňuje dodatky.

4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

Kritéria pro přijímání dětí do MŠ jsou vždy zveřejněna na plakátech umístěných na informačních vývěsných tabulích města a jsou k dispozici na webových stránkách školy. Za průběh zápisu odpovídá zástupkyně ředitelky pro MŠ.

Do MŠ jsou přijímány děti s vadami řeči, s vadami zraku, se sluchovým postižením, s tělesným postižením, s mentálním postižením, s kombinovanými vadami, děti s poruchami chování a děti s poruchou autistického spektra.

Do jednotlivých tříd jsou děti zařazovány na základě lékařské diagnózy a věku, třídy jsou homogenní i heterogenní. Respektujeme sourozenecké vazby a zohledňujeme přání rodičů.

MŠ má 7 tříd s kapacitou 60 dětí, v každé třídě působí učitelka – speciální pedagog. V závislosti na diagnózách dětí a na doporučení poradenského zařízení je ve třídě přítomen i asistent pedagoga.

Organizace služeb učitelek je zajištěna tak, aby byla dětem vždy poskytována optimální speciálně pedagogická péče. Překrývání učitelek ve třídách je zajištěno v délce 2,5 hodiny denně a probíhá při řízených činnostech, pobytu venku a obědu.

V rámci dopoledních aktivit je dětem poskytována individuální logopedická péče, která je zajišťována speciálním pedagogem – logopedem v logopedické pracovně.

Jednou týdně dochází děti se zrakovým postižením v doprovodu učitelky do oční ambulance OTTLENS na oční cvičení.

Další formou vzdělávání je organizace různých besed, výletů a exkurzí, návštěvy knihovny, středisek volnočasových aktivit, kulturního domu atd. Klademe důraz na každodenní pobyt dětí venku. Překážkou pro pobyt venku jsou nepříznivé klimatické podmínky, např. silný nárazový déšť a vítr, mlha a smog, teploty pod - 10°C atd. Výchovně vzdělávací proces předškolních dětí je v průběhu dne časově rozvržen do bloků, které vychází s přirozených potřeb dětí.

Z důvodu kapacity společných prostor školy a jídelny jsou vypracované 2 rámcové denní režimy:

Rámcový vzdělávací režim MŠ1, MŠ2, MŠ3 a MŠ7:

6:30 – 8:00	příchod dětí, spontánní hry, hra dětí a individuální didaktická činnost motivovaná týdenním tématem
8:00 – 8:30	I. blok – hudební a pohybová chvilka, KLP – kolektivní logopedická péče, ranní kruh, individuální didaktická činnost
8:30 – 9:00	hygiena, svačina
9:00 – 9:30	II. blok – skupinová, individuální, frontální vzdělávací činnost
9:30 – 11:30	hygiena, pobyt venku
11:30 – 12:00	hygiena, oběd
12:00 – 14:00	hygiena, odpočinek
13:00 – 14:00	klidové herní činnosti pro starší děti
14:00 – 14:30	hygiena, svačina
14:30 – 16:00	odpolední zájmová činnost, odchod dětí domů

Rámcový vzdělávací režim MŠ4, MŠ5, MŠ6 :

6:30 - 8:00	příchod dětí, spontánní hry, hra dětí a individuální didaktická činnost motivovaná týdenním tématem
8:00 – 9:00	I. blok – hudební a pohybová chvilka, KLP – kolektivní logopedická péče, ranní kruh, individuální didaktická činnost
9:00 - 9:30	hygiena, svačina
9:30 – 10:00	II. blok – skupinová, individuální, frontální vzdělávací činnost
10:00 – 12:00	hygiena, pobyt venku
12:00 – 12:30	hygiena, oběd
12:30 – 14:00	hygiena, odpočinek
13:00 – 14:00	klidové herní činnosti pro starší děti
14:00 – 14:30	hygiena, svačina
14:30 – 16:00	odpolední zájmová činnost, odchod dětí domů

4.1 Speciálně pedagogická péče

Děti se **zrakovým postižením** navštěvují oční centrum, věnují se pleopticko-ortoptickým cvičením pod vedením ortoptické sestry. Pleopticko-ortoptická péče spočívá v napravování binokulárního vidění u dětí s poruchami zraku – tupozrakostí, šilháním. Tupozraké děti mají sníženou zrakovou ostrost na jednom oku, vidění druhého oka bývá zachováno. Průvodním znakem tupozrakosti bývá šilhání. Při včasné odhalení a následné terapii (brýlová korekce, okluze vedoucího oka) mají binokulární vady příznivou prognózu. Pleoptická cvičení probíhající v mateřské škole jsou zaměřena na skládání obrazců, barevných komponentů, obkreslování, obtahování, vykreslování

obrázků apod. Ortoptická cvičení směřují k vybudování nebo obnovení binokulárního vidění při současném přímém postavení očí. Cílem je dosáhnout prostorového vidění. Speciální péči dětem poskytují odborníci z oblasti medicíny i speciální pedagogiky.

Dětem **s narušenou komunikační schopností**, ať už je narušení komunikační schopnosti primárním či sekundárním příznakem postižení, je poskytována logopedická péče. Logopedická péče má v našem zařízení dvě formy – kolektivní a individuální. Jejím cílem je rozvoj řeči dítěte ve všech jazykových rovinách (pragmatické, morfologicko-syntaktické, lexikálně sémantické a foneticko-fonologické). U dětí, u nichž se řeč dostatečně nerozvíjí orálním způsobem, jsou budovány kompenzační komunikační mechanismy (užití znaků, piktogramů, obrázků). Kolektivní logopedická péče, jakožto součást kolektivní řízené činnosti, je vedena pedagogy, kteří určují náplň činnosti. Individuální logopedická péče je řízena speciálním pedagogem - logopedem. Děti jsou v průběhu dne uvolňovány z kolektivní činnosti a při individuální práci dochází k nápravě či budování jejich komunikačních schopností.

Speciálně pedagogická péče je v našem zařízení poskytována také dětem se **sluchovým postižením**, ať již je sluchová vada převodního, percepčního či smíšeného typu. Jedná se o děti s nedoslýchavostí, u nichž je nedostatečná sluchová funkce kompenzována sluchadly, nebo o děti s kochleárním implantátem. V případě rozvoje jedince se sluchovým postižením hraje velice důležitou úlohu včasná a správná diagnostikování sluchové vady. Čím dříve je sluchové postižení zjištěno, tím dříve mohou být přidělena sluchadla, event. skutečně implantace kochleárního implantátu. Ideálním stavem je, pokud je vada zjištěna a další opatření skutečně ještě před zahájením vlastního vývoje řeči. Pokud je sluchová vada zjištěna v pozdějším věku, důležitou roli zde hraje diferenciální diagnostika, je nutné rozvíjet sluchové funkce od počátku – od detekce zvuků až po porozumění řeči, rozlišování distinktivních rysů hlásek. Souběžně s reedukací sluchu dochází k budování řeči, získávání poznatků o okolním světě sluchovou cestou. V této oblasti logoped stanovuje postupy práce s dítětem a třídní učitel tyto postupy dodržuje.

Dalším typem postižení, se kterým přicházejí děti do našeho zařízení, je **mentální retardace**, vývojová porucha integrace psychických funkcí. Hlavním rysem je narušení poznávacích schopností – snížení rozumových schopností, projevující se především v procesu učení. Hloubka mentální retardace je dána úrovní rozumových schopností.

Již z podstaty mentální retardace vyplývají specifika jedinců s tímto postižením – opoždění a omezení v oblasti psychomotorického vývoje, rozvoje řeči, sebeobslužných činností, narušení emocionality atd.

Mentální retardace bývá častým příznakem řady geneticky podmíněných syndromů. V našem zařízení jsme se již setkali s jedinci s Downovým syndromem, Dandy-Walker syndromem, Lennox-Gastaut syndromem, Westovým syndromem, syndromem Dravetové, Williamsovým syndromem a syndromem Cornelia de Lange.

Vzhledem k zaměření naší mateřské školy pečujeme i o děti s **tělesným postižením či zdravotním oslabením**. Za tělesné postižení jsou považovány vady pohybového a nosného ústrojí, zdravotním oslabením je chápán stav snížené odolnosti vůči nemoci nebo stav zdravotního ohrožení v důsledku nepříznivých např. sociálních či klimatických podmínek.

Mezi nejčastější tělesná postižení v předškolním věku patří dětská mozková obrna (DMO), k níž bývají přidruženy i další postižení či onemocnění, např. epilepsie. Pro tělesný vývoj dětí s DMO je podstatná rehabilitace (Vojtova, Bobathova metoda, nácvik reflexně inhibičních poloh), která se uskutečňuje mimo naše zařízení. Některé děti jsou schopny samostatného pohybu, jiné jsou odkázány na pomoc asistenta.

Za lehčí typy poruch centrálního nervového systému bývají považovány především syndrom ADD (syndrom deficitu pozornosti) a ADHD (syndrom deficitu pozornosti s hyperaktivitou).

Významným onemocněním dětí předškolního věku je epilepsie, mozkové postižení charakterizované opakujícími se záchvaty. V péči o děti s epilepsií je důležité předcházet situacím, které mohou být spouštěcím mechanismem záchvatu, a zajistit bezpečnost při již probíhajících záchvatech.

Naše škola pečuje také o děti s **autismem a dalšími pervazivními vývojovými poruchami**. Autismus patří mezi nejzávažnější vývojové poruchy. Je řazen mezi poruchy pervazivní (všepronikající), postihující celou osobnost dítěte. Pro autismus je typická tzv. triáda: porucha představivosti, komunikace, sociálního chování. Děti s autismem nechápu svět kolem sebe, proto žijí v neustálém zmatku, chaosu a stresu. Často se uzavírají do svého světa, nesnáší změny, vyžadují neměnné činnosti a prostředí, mívají problémové chování.

Nežřídká se setkáváme s dětmi, u nichž se nedostatky vyskytují jak v kognitivní, tak např. v motorické, komunikační či psychosociální sféře. V těchto případech hovoříme o dětech s **kombinovaným postižením**, s více vadami. Jedná se především o děti s mentálním postižením v kombinaci se

smyslovým či tělesným deficitem, o děti s poruchami chování v kombinaci s dalším postižením či narušením (např. komunikačních schopností, učení atd.). V případě těchto dětí je ještě více zdůrazněna potřeba individuálního přístupu s využitím adekvátních motivačních, reedukačních, kompenzačních a rehabilitačních metod.

4.2 Vzdělávání dětí nadaných

Za nadané se považuje především dítě, které při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Zjišťování mimořádného nadání včetně vzdělávacích potřeb takového dítěte provádí ŠPZ ve spolupráci se školou, která dítě vzdělává.

Nadaným dětem lze v souladu s vývojem jejich dovedností rozšířit obsah vzdělávání nad rámec stanovený příslušným vzdělávacím programem. Rozvoj a podpora mimořádných schopností je zajišťována a organizována tak, aby nebyla jednostranná a neomezila pestrost a šíří obvyklé vzdělávací nabídky. Poskytujeme individuální přístup ke vzdělání, respektujeme vyšší nároky na vzdělávání mimořádně nadaných dětí (nižší počet dětí ve třídě, speciální materiální pomůcky – např. interaktivní tabule atd.).

4.3 Vzdělávání dětí dvouletých

Předškolní vzdělávání lze organizovat pro děti od dvou let věku, je však nezbytné uvědomovat si specifika související s dosahovanou úrovní ve všech oblastech vývoje dítěte. Dětem poskytujeme podnětné a bezpečné hračky a pomůcky vhodné pro dvouleté děti, bezpečný a zabezpečený nábytek k ukládání hraček a pomůcek, dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí, zázemí pro zajištění hygieny a vhodné úložné prostory na náhradní oblečení a hygienické potřeby. Dle potřeby může být upraven režim dne. Nezbytná je i úzká aktivní spolupráce s rodinou dítěte.

4.4. Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu při osvojování českého jazyka. Pokud rodiče sami neovládají český jazyk na úrovni rodilého mluvčího, nemohou své děti v poznávání českého jazyka přímo podpořit a děti se ocitají ve znevýhodněné pozici. Těmto dětem musí být poskytována jazyková podpora již od samotného nástupu do mateřské školy. Při kolektivní práci je třeba mít na vědomí, že se v ní nacházejí i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, uzpůsobit tomu didaktické postupy a děti cíleně podporovat v osvojování českého jazyka. Dosažení jazykové a

sociokulturní kompetence v českém jazyce podporujeme i individuálním přístupem k těmto dětem.

4.5. Distanční vzdělávání

V případě vyhlášení krizového stavu podle krizového zákona, z důvodu nařízení mimořádného opatření, např. mimořádného opatření Ministerstva zdravotnictví nebo krajské hygienické stanice podle zákona o ochraně veřejného stavu, je mateřská škola povinna vzdělávat děti s povinnou předškolní docházkou distančním způsobem. Mateřská škola ve vymezených mimořádných situacích zajišťuje vzdělávání dětí distančním způsobem, pokud není možná osobní přítomnost více než 50% dětí jedné třídy. Mateřská škola v rámci distančního vzdělávání „komunikuje“ s dětmi dle jejich individuálních možností na školou zvolené komunikační platformě. Konkrétní způsob komunikace v mateřské škole je formou pracovních listů, pracovních sešitů, emailů a telefonické komunikace se zákonnými zástupci dětí.

Účast na distančním vzdělávání je povinná, proto neúčast dítěte musí být řádně omluvena zákonnými zástupci. Absence při distanční výuce je posuzována podle zapojení do vzdělávání a výstupů, nikoli podle doby vzdělávacích aktivit.

5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Naše mateřská škola je zaměřená na výchovu a vzdělávání dětí s různým typem a stupněm postižení. Zajišťujeme speciální pedagogickou péči a vzdělávání pedagogy s potřebnou speciálně pedagogickou odborností. Proto i naše ŠVP klade velký důraz na rozvoj dítěte vzhledem k jeho individuálním potřebám a zájmům, který se uskutečňuje v přirozeném a radostném prostředí.

Pro rozvoj osobnosti každého dítěte uplatňujeme v předškolním vzdělávání odpovídající metody a formy práce. Využíváme prožitkové a kooperativní učení hrou, podporujeme dětskou zvědavost a potřebu objevovat, podněcujeme radost dítěte z učení, jeho zájem poznávat nové, získávat zkušenosti a osvojovat si nové dovednosti. Poskytujeme dítěti dostatek prostoru pro spontánní aktivity a jeho vlastní plány. Uplatňujeme situační učení, vytváříme situace, které poskytují dítěti srozumitelné praktické ukázky životních souvislostí. Významnou roli v procesu učení sehraje spontánní sociální učení založené na principu přirozené nápodoby. Spontánní i řízené aktivity jsou vzájemně provázané a vyvážené tak, aby odpovídaly potřebám a možnostem dítěte. Naše vzdělávací nabídka umožňuje individuální volbu a aktivní účast dítěte. Vytváříme podnětné prostředí a nabízíme dítěti příležitosti pro poznávání, přemýšlení, chápání a porozumění sobě i věcem kolem něj.

Vzdělávání probíhá na základě *integrovaných bloků*, které nabízejí dítěti vzdělávací obsah v přirozených souvislostech, vazbách a vztazích. Speciálně pedagogické vzdělávání je realizováno po celý den pobytu dětí v MŠ a probíhá ve formě frontální, skupinové i individuální.

Rozvoj dítěte, jeho učení a poznání, osvojení základních hodnot, získání osobní samostatnosti a schopnosti projevat se jsou základními cíli našeho výchovně vzdělávacího procesu.

Vzhledem k typu a stupni postižení jsou ve výchovně vzdělávacím procesu dětí se speciálními potřebami stanoveny určité specifické cíle, které jsou dány potřebou reedukace postižené funkce a budováním kompenzačních mechanismů.

5.1 Děti se zrakovým postižením

- obnovení binokulárního vidění
- rozvíjení koordinace oko-ruka
- rozvíjení prostorového vidění
- rozvíjení trojrozměrného vidění
- dodržování správných zrakově hygienických návyků

5.2 Děti s narušením komunikačních schopností

- při tvorbě řeči uplatňovat návyky získané přípravnými cvičeními (dechová, fonační, sluchová cvičení, gymnastika mluvidel, rytmizace)
- rozvíjet nejen expresivní složku řeči, ale také receptivní – schopnost poslouchat vyprávění druhého, schopnost reagovat na dané instrukce, schopnost rozlišení různých zvuků dle hlasitosti, výšky, délky, schopnost rozlišení distinktivních rysů hlásek atd.

V závislosti na druhu narušení komunikační schopnosti je cílem přiměřeně rozvíjet jednotlivé jazykové roviny:

- foneticko-fonologická rovina – odstranit nesprávnou, vadnou artikulaci hlásek (především u dětí s odkladem školní docházky je potřebné klást důraz na zpřesnění artikulace; odstraněním vadné výslovnosti předcházíme případným problémům v psaní a čtení)
- lexikálně sémantická rovina – v rámci možností rozšiřovat celkovou slovní zásobu, dbát na pochopení významu slova dítětem, znát základní antonyma, synonyma, homonyma, nadřazené, podřazené pojmy atd.
- morfologicko-syntaktická rovina – seznámit dítě s gramatickými pravidly jazyka, naučit děti je užívat, podporovat tvorbu vět (jednoduchých, rozvitých, souvětí), učit klást otázky atd.
- pragmatická rovina – podporovat užití předchozích jazykových rovin v interakci s druhými lidmi, znát základní pravidla interakce, pozdravení, navázání očního kontaktu, vyjádření prosby, potřeby, schopnost vést rozhovor (akceptace střídání komunikačních rolí), uplatnit osvojené kompenzační komunikační mechanismy

5.3 Děti se sluchovým postižením

- hlavní důraz u jedinců se sluchadly nebo kochleárním implantátem je kladen na reedukaci sluchu
- dílčí cíle v rozvoji sluchového vnímání u dětí s kochleárním implantátem definuje Nottinghamská škála – nevnímá zvuky okolí, vnímá zvuky okolí, reaguje na zvuky řeči, identifikuje zvuky okolí, diskriminuje zvuky řeči, rozumí běžným frázím, rozumí řeči bez odezírání, telefonuje
- v závislosti na fázi nastavení sluchadla a stupni postižení dochází obdobně k reedukaci sluchu u nedoslýchavých
- rozvoj všech jazykových rovin řeči podporovat odezíráním, znaky

5.4 Děti s mentálním postižením

- osvojení základních sebeobslužných a hygienických návyků
- osvojení praktických činností – manipulace s různými předměty

- budování komunikace – orální forma komunikace, alternativními způsoby (důraz kladen na rozvoj pragmatické roviny jazyka)
- maximálně možný rozvoj všech dovedností, schopností a znalostí okolního světa dle individuálních možností

5.5 Děti s tělesným postižením či zdravotně oslabené

- v závislosti na typu a stupni postižení učit používat a ovládat technické pomůcky pro lokomoci, grafomotoriku, komunikaci
- maximálně rozvíjet motorické schopnosti postižených orgánů s ohledem na omezení daná postižením, event. zdokonalovat motorické schopnosti orgánů nepostižených

5.6 Děti s autismem

- rozvoj komunikačních schopností – využití alternativní komunikace
- potřeba vizualizace (zviditelnění, např. obrázkový denní režim, psaný pracovní postup apod.)
- potřeba strukturalizace (jasně a přehledně uspořádané prostředí a činnosti)
- klást důraz na individuální učení
- speciálně pedagogická pomoc rodičům

5.7 Děti s kombinovaným postižením

- podle druhů a stupňů postižení, která se u jedince vyskytují, je nutno rozvíjet jednotlivé postižené funkce jak je uvedeno v předchozích odstavcích

6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Vzdělávací obsah je rozdělen do 10 integrovaných bloků vycházejících z jednotlivých měsíců ve školním roce.

1. integrovaný blok – „ZÁŘÍ“

Záměr bloku:

Začít pravidelně docházet do mateřské školy je pro každé dítě velkým a velmi náročným krokem v jeho životě. Některé děti se těší, některé méně nebo vůbec. Brzké ranní vstávání, ale hlavně odloučení od rodiny/rodičů, nový kolektiv, nové prostředí... to vše je pro každé dítě zátěží.

Prioritou integrovaného bloku „Září“ je vytvoření takových podmínek v MŠ a třídním kolektivu, aby se každé dítě mohlo co nejdříve a nejlépe zadaptovat na nové situace a prostředí. Děti se postupně seznámí vzájemně mezi sebou, s pedagogy i nepedagogickými pracovníky školy, poznají prostory školy, školní zahradu a nejbližší okolí MŠ. Učí se komunikačním i společenským pravidlům, hygienickým návykům a sebeobsluze při oblékání a stolování.

Rozvíjené klíčové kompetence:

Kompetence k učení

- Dítě si aktivně všímá, co se kolem něj děje, chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí, poznává, že se může mnohému naučit a raduje se z toho, co samo zvládlo.
- Odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých.
- Uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení.

Kompetence k řešení problémů

- Dítě si všímá dění a problémů ve svém okolí, řeší problémy, na které stačí, známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně, náročnější s oporou a pomocí dospělého.
- Chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli a
- uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit

Kompetence komunikativní

- Dítě komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými.
- Chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou.
- Průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím.

Kompetence sociální a personální

- Dítě si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky.
- Projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, rozpozná nevhodné chování.
- Napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí.

Kompetence činnostní a občanské

- Dítě se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje, je otevřené aktuálnímu dění.
- Spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat.
- Dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí.

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností, zejména v oblasti sebeobsluhy, hygieny a stolování
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

Dítě a jeho psychika

- rozvoj komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj tvořivosti a posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- získání relativní citové samostatnosti
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě

Dítě a ten druhý

- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- osvojení si schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních

Dítě a společnost

- poznávání pravidel společenského soužití

Dítě a svět

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

Očekávané cíle:

Dítě a jeho tělo

- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí
- vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- zvládat sebeobsahu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky
- zvládat jednoduché úkoly (poklidit hračky, pomůcky, uklidit si po jídle apod.)

Dítě a jeho psychika

- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- poznat svoji značku a své napsané jméno
- záměrně se soustředit na činnost a prodlužovat dobu pozornosti
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného

Dítě a ten druhý

- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- spolupracovat s ostatními dětmi i dospělými v MŠ
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla

Dítě a společnost

- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody

Dítě a svět

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
- zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit

Příklad vzdělávací nabídky

- přirozené pohybové činnosti – chůze a běh po rovném a nerovném terénu, skoky, prolézání, lezení atd. (třída, tělocvična, zahrada, herní prvky hřiště, vycházky do okolí MŠ atd.)
- manipulační hry a činnosti s předměty běžné denní potřeby, pojmenovávání předmětů a činností
- jednoduché pohybové hry, kruhové hry a tanečky
- zpívání, rytmicizace, seznamování se s jednoduchými hudebními nástroji
- základy pracovních činností (úklid hraček, příprava stolování atd.) a sebeobsluhy v oblasti oblékání, hygieny a jídla
- didaktické hry k seznámení se s režimem třídy a pravidly v oblasti vlastního bezpečí i bezpečí druhých
- činnosti zaměřené na seznámení se dětmi vzájemně a k zavedení a procvičování základních společenských a komunikačních pravidel (pozdravení, podání ruky, „neskákat do řeči“, požádat a poděkovat, počkat na kamaráda atd.)
- jednoduché tvořivé činnosti
- poslech čtených a vyprávěných pohádek a příběhů, práce s dětskými knihami, „čtení“ obrázků
- přímé pozorování běžných jevů a věcí, hry na rozvoj smyslů, postřehu a paměti
- spontánní hry a aktivity
- odpočinkové a relaxační činnosti

2. integrovaný blok – „ŘÍJEN“

Záměr bloku:

Přicházející podzim nabízí řadu příležitostí k seznámení se s koloběhem přírody a jejích zákonitostí. Děti se mohou podílet na činnostech spojených se sklizní ovoce a zeleniny, zkouší se zapojit do práce na školní zahrádce, ale i při zpracovávání a uchovávání některých plodin.

Rozvíjené klíčové kompetence:

Kompetence k učení

- Dítě soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje.
- Chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí.
- Klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje.

Kompetence k řešení problémů

- Všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí a řeší problémy, na které stačí.
- Známé a opakující se situace se snaží dítě řešit samostatně, náročnější s oporou a pomocí dospělého.
- Řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti, postupuje cestou pokusu a omylu.

Kompetence komunikativní

- Domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci.
- Průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím.

Kompetence sociální a personální

- Dítě se spolupodílí na společných rozhodnutích, samostatně rozhoduje o svých činnostech.

Kompetence činnostní a občanské

- Učí se svoje činnosti a hry plánovat.
- Chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá.
- Dítě se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje, je otevřené aktuálnímu dění.

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj a užívání všech smyslů

Dítě a jeho psychika

- rozvoj komunikativních dovedností
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních i produktivních
- rozvoj smyslového vnímání
- rozvoj schopnosti sebeovládání

Dítě a ten druhý

- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem

Dítě a společnost

- rozvoj schopnosti spolupracovat a spolupodílet se na životě společenství, přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem), vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané

Dítě a svět

- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách

Očekávané cíle:

Dítě a jeho tělo

- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí

Dítě a jeho psychika

- učit se nová slova a aktivně je používat
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti

Dítě a ten druhý

- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky atd.

Dítě a společnost

- uplatňovat základní společenské a komunikační návyky - zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí

Dítě a svět

- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí

Příklad vzdělávací nabídky

- hry a aktivity rozvíjející poznávání vlastního těla (zejména pohybové aktivity venku, míčové hry)
- činnosti k rozvoji všech smyslů (př. poznávání ovoce a zeleniny podle hmatu, čichu a chutě, třídění podle určitého znaku atd.)
- prodlužování doby pozornosti poslechem pohádek a příběhů, rozvoj verbálních i neverbálních komunikativních dovedností při činnostech navazujících na ně, jednoduché dramatizace
- pohybové hry, kruhové hry a tanečky
- zpívání, rytmičtění, hra s jednoduchými hudebními nástroji, hry na rozvoj fonemického sluchu
- jednoduché domácí pracovní činnosti (mytí ovoce, čištění kartáčkem, krájení, strouhání, míchání atd.)
- nácvik jednoduchých pracovních postupů: příprava pomůcek a věcí k práci, rozdělení si činností mezi více dětí, spolupráce, ukončení práce úklidem a zhodnocením činnosti, ocenění dětí (dítě samo sebe, ocenění druhého, dospělým)
- hry k poznávání práce druhých (práce na zahradě, kuchař, prodavač atd.), námětové hry
- tvořivé výtvarné a pracovní činnosti, spontánní hra
- odpočinkové a relaxační činnosti

3. integrovaný blok – „LISTOPAD“

Záměr bloku:

Postupující proměna přírody působí na všechny smysly dětí a rozvíjí je. Děti pozorují tyto změny kolem sebe a chápou, že změny přírody nemohou ovlivnit. Učí se jim přizpůsobit. V souladu s těmito prožitkovými poznatky se děti učí věci, děje, barvy i nálady vědomě pojmenovávat a chápat je v širších souvislostech (barvy, les, zvířata, počasí a nálady podzimu).

Rozvíjené klíčové kompetence:

Kompetence k učení

- Dítě má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách.
- Orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije.
- Při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům.

Kompetence k řešení problémů

- Dítě se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu.
- Rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou, dokáže mezi nimi volit.

Kompetence komunikativní

- Dítě se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky.

Kompetence sociální a personální

- Dokáže se ve skupině prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje.
- Přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti, dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim.

Kompetence činnostní a občanské

- Dítě ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit.

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- rozvoj a užívání všech smyslů

Dítě a jeho psychika

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj a zpřesňování smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie

Dítě a ten druhý

- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)

Dítě a společnost

- vytváření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat

Dítě a svět

- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

Očekávané cíle:

Dítě a jeho tělo

- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- zachovávat správné držení těla

Dítě a jeho psychika

- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem

Dítě a ten druhý

- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad

Dítě a společnost

- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik

Dítě a svět

- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole

Příklad vzdělávací nabídky

- pohybové hry a hry k rozvoji koordinace těla, nápodoba pohybů, gest a mimiky
- zdravotně zaměřené pohybové hry k upevňování správného držení těla (balanční podložky a chodníčky, cvičební míče atd.)
- manipulační činnosti k rozvoji jemné motoriky a koordinaci oko-ruka (stavebnice, korále, grafické a motorické činnosti)
- komunikační cvičení zaměřená na aktivní verbální i neverbální projev dětí, využívání obrázkového materiálu a symbolů (nálady, výrazy tváře, líbí/nelíbí apod.)
- aktivní pozorování proměn podzimní přírody, pojmenovávání, dějové posloupnosti
- tematické vycházky do širšího okolí MŠ (sběr kaštanů, návštěva daňčí obory atd.), pozorování lesních a volně žijících zvířat
- volná hra dětí, námětové hry, tvoření z různých materiálů a přírodnin
- rytmičtější zpívání, říkanky k tématu, muzikoterapeutické chvíle
- odpočinkové a relaxační činnosti, poslech pohádky, písničky

4. integrovaný blok – „PROSINEC“

Záměr bloku:

Prosinec je prodchnut přípravami na Vánoce a nový rok. Děti se seznamují s tradicemi tohoto období v křesťanském pojetí, ale i s tradicemi jiných kultur a náboženství. Je to čas plný příběhů spojený s tvořivými činnostmi.

Rozvíjené klíčové kompetence:

Kompetence k učení

- Dítě má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách.
- Poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo.

Kompetence k řešení problémů

- Spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací, hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady), využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost.

Kompetence komunikativní

- Dítě ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit.

Kompetence sociální a personální

- Dítě je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem.

Kompetence činnostní a občanské

- Má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat.

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí

Dítě a jeho psychika

- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)

- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání

Dítě a ten druhý

- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem

Dítě a společnost

- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností

Dítě a svět

- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí
- poznávání jiných kultur

Očekávané cíle:

Dítě a jeho tělo

- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)

Dítě a jeho psychika

- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj)
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- sledovat očima zleva doprava
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- učit se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatovat a vybavit
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky a prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí

Dítě a ten druhý

- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené

Dítě a společnost

- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností

Dítě a svět

- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte

Příklad vzdělávací nabídky

- pohybové a míčové hry s pravidly, tělesná a koordináční cvičení s nápodobou pohybů
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti, zpěv, recitace krátkého textu, vyjádření se pomocí hudebních a hudebně pohybových možností
- poslech čtených a vyprávěných příběhů, seznamování se s tradicemi Vánoc a s obdobnými tradicemi jiných kultur, práce s obrázkovým materiálem a knihami
- tvořivé činnosti s různými druhy materiálů, jejich poznávání a využití (papír, sklo, textil, sláma a kukuřičné šustí atd.)
- jemně motorické činnosti (navlékání řetízků ze slámy, zdobení stromečku...)
- hry a činnosti k rozvoji všech smyslů (různé zvuky vánočních zvonečků, poznávání vůní koření, malování do mouky atd.)
- praktické domácí činnosti (příprava těsta a pečení perníčků, zdobení)
- sdílení prožitků, přání, radostí (př. ranní kruh, rozhovory s dětmi apod.)
- návštěva kostela, jarmarků, vánočních trhů apod., vnímání atmosféry

5. integrovaný blok – „LEDEN“

Záměr bloku:

Koloběh přírody nám v zimním období nabízí nové možnosti ke zkoumání a objevování. Od obecného zjištění, že je „zima“ a „bílá“, se děti dostávají k podrobnějším informacím o životě, který není na první pohled vidět – přezimování zvířat, stromů a rostlin, proměna vody v různých skupenstvích. V hojnější míře jsou využívány knihy, encyklopedie i další dostupná IT technika. Děti si také zkouší různé zimní sporty, poznávají, že i zima je obdobím, které mohou trávit aktivně a venku.

Rozvíjené klíčové kompetence:

Kompetence k učení

- Dítě soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů.
- Učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje.

Kompetence k řešení problémů

- Zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti.

Kompetence komunikativní

- Dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává.

Kompetence sociální a personální

- Dítě je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečností.

Kompetence činnostní a občanské

- Uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu.

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

Dítě a jeho psychika

- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- vytváření základů pro práci s informacemi
- získávat schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Dítě a ten druhý

- rozvoj kooperativních dovedností
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Dítě a společnost

- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny

Dítě a svět

- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

Očekávané cíle:

Dítě a jeho tělo

- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých

Dítě a jeho psychika

- poznat napsané své jméno, některá písmena a číslice, popř. slova
- učit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje
- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky

Dítě a ten druhý

- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.

Dítě a společnost

- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově
- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých

Dítě a svět

- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všímat si nepořádků a škod, upozornit na ně

Příklad vzdělávací nabídky

- pohybové a sportovní aktivity venku, využití zimního období k typicky zimním aktivitám (sáňkování, koulování, stavění sněhuláka apod.)
- hry a praktické činnosti k uvědomění si zdravých životních návyků a postojů (otužování, přiměřené oblékání úměrně aktivitě venku, zimní sporty atd.)
- pravidelné odpočinkové a relaxační činnosti a hry
- záměrné pozorování proměn zimní přírody, všechny skupenství vody, objevy a pokusy s vodou a teplotami
- hledání „co nevím“, formulace otázek, hledání odpovědí, podpora verbální apetence (rozhovory, diskuse, práce s knihami, časopisy, encyklopediemi, návštěva knihovny apod.)
- péče o zvířátka v zimě (sypání do krmítek, výprava ke krmelci v lese apod.)
- hudební, dramatické, výtvarné a jiné tvořivé činnosti
- divadelní představení a další kulturní aktivity dle aktuální nabídky
- tradiční aktivity s tříkrálovou družinou jako s tradicí završující Vánoce
- činnosti přibližující dětem oslavy nového roku v různých částech světa

6. integrovaný blok – „ÚNOR“

Záměr bloku:

V přímé návaznosti na předcházející integrovaný blok se děti v období února podrobněji seznamují se zásadami zdravého životního stylu. Poznávají vlastní tělo a vědomě se učí o něj pečovat, aby si udrželi dobré zdraví a předcházeli nemocem.

Rozvíjené klíčové kompetence:

Kompetence k učení

- Dítě soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů.
- Uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení.

Kompetence k řešení problémů

- Chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou.
- Uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit.

Kompetence komunikativní

- Dítě hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog.
- Rozvíjí dovednosti předcházející čtení a psaní.

Kompetence sociální a personální

- Dítě si umí vytvořit svůj názor a vyjádřit jej.
- Chová se při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně.
- Nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout.

Kompetence činnostní a občanské

- Chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky.

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- uvědomění si vlastního těla
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí

- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

Dítě a jeho psychika

- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- vytváření základů pro práci s informacemi
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit

Dítě a ten druhý

- rozvoj kooperativních dovedností
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Dítě a společnost

- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny

Dítě a svět

- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

Očekávané cíle:

Dítě a jeho tělo

- pojmenovat části těla a některé orgány, znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí
- chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých

Dítě a jeho psychika

- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je, rozhodovat o svých činnostech
- vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.

Dítě a ten druhý

- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

Dítě a společnost

- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých
- odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům

Dítě a svět

- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně

Příklad vzdělávací nabídky

- hry a aktivity zaměřené na aktivní pozorování vlastního těla (poslouchání srdíčka po různých činnostech, pozorování dechu, měření a vážení dětí apod.)
- hry na rozvoj smyslového vnímání a hry s vynecháním některého ze smyslů (hry se zavázanýma očima, pantomima, na zrcadlo, poznávání věcí nohama atd.)
- hry na nácvik správného mytí rukou a celého těla, česání, oblékání a obouvání
- péče o miminko/panenku ve zdraví a v nemoci
- námětové hry na rodinu, na doktora atd.
- nácvik správné techniky čištění zubů, návštěva zubního lékaře v MŠ, exkurze do ordinace lékaře, do lékárny atd.
- námětové hry a dramatizace upozorňující na možná nebezpečí a nebezpečné situace, nácvik rozhovoru a telefonování, návštěva složek IZS (hasiči, nemocnice, policie)
- tvořivé výtvarné a pracovní činnosti (otisky prstů, rukou, obkreslování těla atd.)
- zpívání a hudebně pohybové hry na tělo, rytmizace, tanečky
- střídání aktivity a odpočinku, uvědomování si tohoto rozdílu (zobrazení činností, programu dne v obrázkové formě...)
- tradiční masopustní aktivity (výroba masek a karneval, pečení masopustních koblížků)

7. integrovaný blok – „BŘEZEN“

Záměr bloku:

Přichází jaro a vše se opět mění - děti se učí přizpůsobovat své aktivity proměnlivému počasí. Seznamují se s typickými znaky jara a jarními květinami, poznávají jedinečnost vody v koloběhu přírody. Atmosféra je prodchnutá přicházejícími Velikonocemi.

Rozvíjené klíčové kompetence:

Kompetence k učení

- Dítě se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje.
- Má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách.
- Orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije.

Kompetence k řešení problémů

- Dítě řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti, postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje, spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací, využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost.
- Zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti.

Kompetence komunikativní

- Průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím.
- Dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač atp.).

Kompetence sociální a personální

- Napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí.
- Spolupodílí se na společných rozhodnutích, přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti, dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim.

Kompetence činnostní a občanské

- Dítě má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení. K úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně. Váží si práce i úsilí druhých.
- Dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky.
- Odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem.

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj a užívání všech smyslů

Dítě a jeho psychika

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat

Dítě a ten druhý

- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)

Dítě a společnost

- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat

Dítě a svět

- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

Očekávané cíle:

Dítě a jeho tělo

- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
- vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem

Dítě a jeho psychika

- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách

- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- utvořit jednoduchý rým
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)

Dítě a ten druhý

- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou

Dítě a společnost

- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé

Dítě a svět

- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

Příklad vzdělávací nabídky

- hry a činnosti procvičující orientaci v prostoru, aktivity venku, opětovné využívání herních prvků hřiště, vycházky do širšího okolí MŠ i do centra města
- činnosti zaměřené na aktivní péči o životní prostředí (třídění odpadu, úklid okolí MŠ po zimě, čištění budek před zahnízděním ptáků, instalace hmyzích domečků atd.)
- aktivní pozorování jarní přírody, hledání, pozorování a ochrana prvních jarních květů, jejich určování, výtvarné zpracování
- příprava tradičních slavností - vynášení zimy „Moreny“ a jarní slavnost, propojení prožitků slavností s příběhy a pohádkami
- říkankový a hudební repertoár s jarní tematikou
- práce dětí po malých skupinkách, vzájemná spolupráce při samostatných úkolech (př. projektové dny o vodě, o ptácích atd.)
- tvořivé činnosti s velikonoční tematikou
- odpočinkové a relaxační činnosti (poslech zpěvu ptáků, stavby květinových mandal atd.)

8. integrovaný blok – „DUBEN“

Záměr bloku:

V dubnovém integrovaném bloku je pozornost zaměřena na pozorování a poznávání volně žijících i hospodářských zvířat a jejich mláďat. Dále se děti prožitkovými aktivitami seznamují s časem a způsoby jeho pozorování a zaznamenávání (kalendář, měsíce, týden a dny v týdnu, měření času hodinami).

Rozvíjené klíčové kompetence:

Kompetence k učení

- Dítě uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení.
- Odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých.

Kompetence k řešení problémů

- Při řešení myšlenkových i praktických problémů používá dítě logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích.
- Zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti.

Kompetence komunikativní

- Dítě dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.).
- Domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci.

Kompetence sociální a personální

- Samostatně rozhoduje o svých činnostech.
- Umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej.
- Spolupodílí se na společných rozhodnutích, přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti, dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim.

Kompetence činnostní a občanské

- Dítě ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit.

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- rozvoj a užívání všech smyslů

Dítě a jeho psychika

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání

Dítě a ten druhý

- rozvoj kooperativních dovedností

Dítě a společnost

- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat

Dítě a svět

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách

Očekávané cíle:

Dítě a jeho tělo

- vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem

Dítě a jeho psychika

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)

- zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
- zorganizovat hru

Dítě a ten druhý

- spolupracovat s ostatními
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)

Dítě a společnost

- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)

Dítě a svět

- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)

Příklad vzdělávací nabídky

- pohybové hry, volná hra venku, herní prvky hřiště
- míčové hry, skákání přes švihadlo, skákací panák, malování křídami atd.
- nácvik a zdokonalování se v jízdě na koloběžce, odrážedle a kole, automatizace bezpečnostních pravidel, ochranné pomůcky
- pozorování a poznávání života volně žijících i hospodářských zvířat (vycházky do přírody, školní zahrada, exkurze na farmu atd.)
- projektové aktivity ke Dni Země a Modrému dni, karneval „pálení čarodějnic“ a kouzlení bezpečnými experimenty
- pozorování času na hodinách, seznámení se s různými druhy kalendářů
- aktivity k procvičení prostorových a časových pojmů a číselné řady, rytmy, automatizace automatických řad, společenské hry s kostkou, kartami a obrázky, pexesa
- vyprávění a rozhovory s dětmi, formulace vlastního názoru dětí, respektování projevu druhého, hry se slovy, rýmováčky, hledání ztracených slov atd.

- tvořivé činnosti s využitím aktuálních přírodních materiálů (př. dekorace květinami, otiskování, stavby z písku atd.)
- příprava školní zahrádky, výsev semínek na záhonek, zalévání, předpěstování některých sazenic
- odpočinkové a relaxační činnosti ve třídě i venku

9. integrovaný blok – „KVĚTEN“

Záměr bloku:

S velkou láskou se věnujeme v květnovém bloku rodině a všem jejím členům, zejména však maminkám. Dětem jsou také nabízeny aktivity k prohloubení zájmu o ekologii a ochranu života ve všech jeho formách.

Rozvíjené klíčové kompetence:

Kompetence k učení

- Dítě klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje. Chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí. Poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo.
- Učí se s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění.

Kompetence k řešení problémů

- Rozlišuje řešení, která jsou funkční a která funkční nejsou, dokáže mezi nimi volit.

Kompetence komunikativní

- Průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím.
- Dítě dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.).

Kompetence sociální a personální

- Dítě je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečností.
- Chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou.
- Dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování.

Kompetence činnostní a občanské

- Uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu.

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností

Dítě a jeho psychika

- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu

- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)

Dítě a ten druhý

- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Dítě a společnost

- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- rozvoj společenského i estetického vkusu

Dítě a svět

- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

Očekávané cíle:

Dítě a jeho tělo

- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem

Dítě a jeho psychika

- chápat slovní vtip a humor
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- učit se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatovat a vybavit
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním

Dítě a ten druhý

- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

Dítě a společnost

- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.

Dítě a svět

- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně

Příklad vzdělávací nabídky

- zvyšování náročnosti pohybových aktivit, delší vycházky a pobyt v přírodě
- pohybové hry s pravidly ve členitějším terénu
- samostatná komunikace např. při vyřízení vzkazu, požádání si o něco „celou větou“ atd.
- poslech vyprávění a čtení, náročnější práce s textem, vyprávění děje, dějová posloupnost atd.
- slovní hry, slovní fotbal, doplňování rýmování, vymýšlení veršů, protikladů atd.
- hledání písmenek, práce s písmeny a čísly pasivní metodou a metodou globálního čtení (např. vlastní jméno), námětové hry na školu, na doktora atd.
- tvoření z přírodních zdrojů (z písku, hlíny, hry s vodou, květinové herbáře, vory a lodě z klacíků a dřev atd.)
- námětové hry na rodinu, pantomima „co umí máma, táta...“, jak bydlíme my a jak se bydlí v různých koutech světa
- pozorování a badatelsky orientované činnosti ke zkoumání různých podmínek pro život pro rostliny i živočichy
- péče o školní zahrádku – zalévání, vysazení sazenic na záhon, ochrana před posledními mrazíky, plení, význam kompostu
- odpočinkové a relaxační činnosti střídající pohybové aktivity

10. integrovaný blok – „ČERVEN“

Záměr bloku:

Přicházející léto umožňuje, aby se děti seznámily s typicky letními aktivitami, sporty a s různými dopravními prostředky. K tomu patří i péče o bezpečnost k sobě samému a své okolí. Děti získávají poznatky o rozmanitosti naší planety a dalších národech a kulturách, které na ní žijí.

Rozvíjené klíčové kompetence:

Kompetence k učení

- Dítě se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje.
- Při zadané práci dokončí, co započalo. Dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům.

Kompetence k řešení problémů

- Všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí. Přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem.

Kompetence komunikativní

- Dítě ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní.
- Ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku.

Kompetence sociální a personální

- Uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky.

Kompetence činnostní a občanské

- Má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení. K úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně, váží si práce i úsilí druhých.
- Zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje, je otevřené aktuálnímu dění.

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě

Dítě a jeho psychika

- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Dítě a ten druhý

- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních

Dítě a společnost

- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností

Dítě a svět

- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

Očekávané cíle:**Dítě a jeho tělo**

- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí

Dítě a jeho psychika

- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného

Dítě a ten druhý

- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené

Dítě a společnost

- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí

Dítě a svět

- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

Příklad vzdělávací nabídky

- letní sporty a aktivity (jízda na kole, koloběžce...), koupání a hry s vodou venku
- celodenní výlet do přírody
- cestování různými dopravními prostředky (autobus, vlak), návštěva dopravního hřiště v Mohelnici, aktivity zaměřené na bezpečnost v silničním provozu
- činnosti zaměřené na seznámení se s různými kouty naší planety, se životem lidí v různých částech světa
- hry a činnosti s cizokrajnými zvířaty (dřevěná zvířátka, zookoutek Rapotín, návštěva papoušků v MŠ atd.)
- péče o školní zahrádku, dílčí sklizeň (ředkvičky, saláty, jahody, hrášek...)
- pozorování dokonalé proměny hmyzu (chov housenek), pozorování vodního prostředí (odchyt pulců a chrostíků), pozorování hnízdění ptáků ve školní zahradě (kos, špaček, holub) atd.
- poslech vyprávění a čtení, náročnější práce s textem, vyprávění děje, dějová posloupnost, střídání rolí, dramatizace pohádky atd.
- dokončení rozpracovaných aktivit a projektů a rekapitulace školního roku (např. „prolistování“ portfolio dítěte, prezentace fotografií z průběhu celého školního roku atd.)

7. EVALUACE

Evaluace je proces neustálého sledování a vyhodnocování s cílem zjistit aktuální informace o stavu školy a výchovně vzdělávacím procesu, a tím získat podklady pro plánování a realizaci dalšího rozvoje.

Oblasti evaluace:

- naplňování cílů školního vzdělávacího programu
- kvalita podmínek vzdělávání
- způsob zpracování učiva
- výsledky vzdělávání

Nástroje evaluace:

- pozorování, monitorování, rozhovory, slovní rozbor
- analýza portfolií dětí
- dotazníky, ankety, hospitace
- rozbor dokumentace na úrovni tříd, školy

7.1 Vyhodnocování denních činností dětí

- provádí: třídní učitel, učitel, logoped, asistent pedagoga, rodič
- časový plán: denně
- forma: slovní hodnocení učitelem i dětmi, rozhovory s dětmi, s rodiči, ostatními pedagogy (co se povedlo x nepovedlo, líbilo x nelíbilo, co je třeba opakováním upevnit...)

7.2 Týdenní zhodnocení výchovně vzdělávací činnosti

- provádí: třídní učitel, učitel, logoped, asistent pedagoga
- časový plán: 1x týdně
- forma: slovní hodnocení třídním učitelem a ostatními pedagogy, písemné hodnocení třídním učitelem (splnění obsahu a cílů týdenního tématu, v čem je potřeba dále prohlubovat znalosti a dovednosti dětí...)

7.3 Měsíční zhodnocení integrovaného bloku

- provádí: třídní učitel, učitel
- časový plán: 1x měsíčně
- forma: písemné hodnocení (splnění záměru bloku, dosažení dílčích a očekávaných vzdělávacích cílů...)

7.4 Měsíční zhodnocení individuálního logopedického plánu

- provádí: logoped
- časový plán: 1x měsíčně
- forma: písemné hodnocení (zhodnocení pokroků v jednotlivých jazykových rovinách, plán dalšího postupu individuální práce...)

7.5 Měsíční hodnocení výchovně vzdělávacího procesu a kvality podmínek vzdělávání

- provádí: kolektiv pedagogů MŠ
- časový plán: 1x měsíčně na pravidelných metodických sdruženích nebo dle individuální potřeby
- forma: diskuze, rozhovory, analýzy

7.6 Čtvrtletní hodnocení výchovně vzdělávacího procesu a kvalit podmínek vzdělávání

- provádí: ředitelka školy, kolektiv pedagogů MŠ
- časový plán: 3x ročně na pedagogických radách
- forma: diskuze, rozhovory, analýzy

7.7 Hodnocení rozvoje dítěte

- provádí: třídní učitel, učitel, asistent pedagoga, logoped, rodič
- časový plán: 3x ročně
- forma: písemné hodnocení (vstupní, pololetní a závěrečná diagnostika, sledování pokroků a rozvoje dítěte v jednotlivých oblastech vzdělávání)

7.8 Hospitace

- provádí: zástupkyně ředitelky, třídní učitel, učitel, logoped
- časový plán: průběžně
- forma: písemné hodnocení (rozbor pozorování, vyhodnocení, stanovení závěrů z hospitace), rozbor a diskuze

7.9 Roční evaluace

- provádí: třídní učitel, zástupkyně ředitelky
- časový plán: konec školního roku
- forma: písemná - třídní učitelky zhodnotí průběh celého školního roku, zástupkyně ředitelky vypracuje celkové zhodnocení MŠ na základě dílčích hodnocení třídních učitelek do výroční zprávy školy

7.10 Hodnocení dítěte pro potřeby ŠPZ, městských úřadů, okresního soudu, policie

- provádí: zástupkyně ředitelky, třídní učitel, učitel, logoped
- časový plán: průběžně, na základě vyžádání příslušné instituce
- forma: písemná

7.11 Evaluační dotazník pro rodiče

- provádí: rodiče a zákonní zástupci
- časový plán: 1x za 2 roky
- forma: písemná (hodnocení výchovně vzdělávacího procesu, materiálních podmínek, prostředí MŠ...)

7.12 Evaluační dotazník pro pedagogy

- provádí: pedagogové MŠ
- časový plán: 1x za 2 roky
- forma: písemná (hodnocení výchovně vzdělávacího procesu, materiálních podmínek, spolupráce jednotlivých účastníků vzdělávacího procesu...)